

FOU-PROSJEKT NR. 154028: Arbeidstidsavtalen for undervisningspersonalet – SFS2213

Hovedfunn

KORT OM SFS 2213 OG FOU-PROSJEKTET

- SFS 2213 er den *sentrale arbeidstidsavtalen* for undervisningspersonalet i kommunal og fylkeskommunal grunnopplæring. Avtalen om arbeidstid for undervisningspersonalet gjelder for undervisningsstillingene i grunnskolen, videregående opplæring og voksenopplæring
- Revideringen av SFS 2213 i 2014 medførte endrede bestemmelser om *arbeidsåret* og *arbeidstiden* på skolen. Reguleringer av arbeidstid over minimumskravet og arbeidsåret skal i følge den nye avtalen forhandles lokalt, i den enkelte kommune og/eller på den enkelte skole. Ved eventuell uenighet skal saken sendes til en tvisteløsningsinstans
- Nåværende avtale gjelder for perioden 1. august 2015 til 31. desember 2017

Hovedproblemstillinger for FoU-prosjektet:

- *Hvordan var prosessene i forkant av forhandlingene?*
- *Hvordan forløp selve forhandlingene?*
- *Hva var fokuset under drøftingene og forhandlingene på?*
- *Hva ble resultatene av de lokale forhandlingene?*
- *Hva bør prioriteres ved neste avtalerevisjon?*

Undersøkelsen er gjennomført av Rambøll Management Consulting i perioden oktober 2015-juni 2017. Datagrunnlaget består av spørreundersøkelser rettet til skoleeiere og skoleledere, samt intervjuer med skoleeiere, skoleledere og tillitsvalgte

PROSESSENE I FORKANT AV FORHANDLINGENE

- *Når det gjelder arbeidsårets lengde* oppgir
 - ...nær 8 av 10 kommunale skoleeiere at arbeidsårets lengde ble drøftet på noen eller alle skoler
 - ...nær 8 av 10 kommunale skoleeiere at arbeidsårets lengde også ble drøftet på kommunenivå før forhandlinger, mens drøyt 8 av 10 fylkeskommunale skoleeiere oppgir at dette var tilfelle
 -nær 8 av 10 skoleeiere at alle eller noen av skolene i deres kommune/fylkeskommune har evaluert bruken av planleggingsdagene de har hatt, og over halvparten oppgir at dette gjelder for samtlige skoler i deres kommune/fylkeskommune
 - *Når det gjelder arbeidstid på skolene* oppgir nær 9 av 10 skoleeiere på kommunalt og fylkeskommunalt nivå at det ble gjennomført drøftinger i forkant
 - Stort sett plasstillitsvalgte og skoleledere som har deltatt
 - Lærere i grunnskolen også involvert i form av fellesmøter
 - Det ble lagt mest vekt på å drøfte behov for samarbeid og refleksjon blant lærerne og erfaringer med praktisering av SFS2213 når det gjelder arbeidsår og arbeidstid på skolen
- ❖ **Innledende prosesser og samarbeidsklima på skolene vurderes stort sett som godt**

TEMA FOR OG RESULTATER AV FORHANDLINGENE: ARBEIDSÅRETS LENGDE

- De fleste forhandlingene ble utført på kommune-/fylkeskommunalt nivå
- Når det gjelder grunnskolene oppgir over en tredjedel av skoleeierne at samtlige forhandlet på skolenivå
- Flere temaer ble tatt opp, særlig kompetanseutvikling og behov for samarbeid med kolleger
- En tredjedel av alle skoleeiere fremmet krav om endringer og da stort sett om utvidelse av arbeidsåret med én dag
 - Under halvparten fremmet ikke krav fordi de ikke ønsket det
 - Snaut en fjerdedel fremmet ikke krav, selv om de ønsket det

❖ Stort sett resulterte ikke forhandlingene i noen endringer i arbeidsårets lengde

TEMA FOR OG RESULTATER AV FORHANDLINGENE: ARBEIDSTID PÅ SKOLEN

- De aller fleste ble enige på skolenivå
- Det ble lagt mest vekt på 1) samarbeid med kolleger, 2) behov for faglig-pedagogisk samarbeid og 3) skoleutvikling
- Beregning av tid:
 - Drøyt halvparten av lederne i grunnskolen la *skolens behov* til grunn
 - Drøyt halvparten av lederne i videregående opplæring oppgir at de la *tabellen* til grunn
- Drøyt en fjerdedel av lederne i grunnskolen og drøyt en fjerdedel av lederne i videregående opplæring fremmet krav om endringer
 - Litt under halvparten av lederne i grunnskolen og drøyt fire av ti ledere i videregående opplæring oppgir at de ikke fremmet krav om endringer fordi de ikke ønsket om det
 - En fjerdedel av lederne i grunnskolen og nær en tredjedel av lederne i videregående opplæring som oppgir at de *ikke* fremmet krav selv om de ønsket det

❖ Stort sett resulterte ikke forhandlingene i noen endringer i arbeidstid på skolen

TILFREDSHET MED FORHANDLINGENE

- *Arbeidsårets lengde*

- Skoleeierne er rimelig tilfreds med forhandlingsresultatene og kommunale skoleeiere er litt mer tilfreds enn fylkeskommunale
- Forskjeller i tilfredshet mellom de som fremmet krav om endringer og de som av ulike årsaker ikke gjorde det
 - Kommuner som ikke fremmet krav fordi de ikke hadde ønske om endringer, er stort sett fornøyd med resultatet
 - Blant kommuner som fremmet krav om endringer og kommuner som ikke fremmet krav til tross for at de ønsket det, er det ganske mange som ikke er fornøyd

- *Arbeidstid på skolen*

- Åtte av ti ledere i grunnskolen og drøyt sju av ti ledere i videregående opplæring fikk et forhandlingsresultat de er fornøyd med
- Nærmere analyser viser forskjeller i tilfredshet mellom respondentene, og i en del tilfeller en betinget tilfredshet
 - Skoleledere som ikke hadde ønske om endringer, er stort sett fornøyd med forhandlingsresultatet
 - Skoleledere som ønsket endringer, både de som fremmet krav og de som ikke gjorde det, er mindre tilfreds

HVA BØR PRIORITERES VED NESTE AVTALEREVISJON?

- **Skolelederne** er aller mest opptatt av å utvide arbeidstiden på skolen, endre dagens avtale ved at arbeidsårets lengde skal inngå i sentral arbeidstidsavtale og endre dagens avtale ved at arbeidstid på skolen ikke skal forhandles lokalt, men inngå i den sentrale arbeidstidsavtalen
 - Så godt som ingen vil ha en praksis hvor lokale forhandlinger fullt og helt skal erstatte sentral arbeidstidsavtale
- **Skoleeierne** er aller mest opptatt av å utvide arbeidstid på skolen og å endre dagens avtale ved at arbeidsårets lengde skal inngå i sentral arbeidstidsavtale, samt utvide rammen for arbeidsårets lengde utover de eksisterende seks planleggingsdagene
 - En stor andel vil endre dagens avtale ved at arbeidstid på skolen ikke lenger skal forhandles lokalt, verken på skolenivå eller kommunenivå, men inngå i den sentrale arbeidstidsavtalen
 - Nesten ingen ønsker en praksis hvor lokale forhandlinger fullt og helt skal erstatte sentral arbeidstidsavtale

UTVIKLING I PERIODEN 2015-2017

❖ Små endringer i perioden 2015-2017

- Undersøkelser i både 2016 og 2017 viser at å bruke mye tid innledningsvis er positivt for samarbeidet generelt, men har liten betydning for forhandlingsresultatene
- *Forhandlingsklimaet* vurderes som bra i 2016 og 2017, men indikasjoner på at streiken i 2014 har betydning i den forstand at skoleeiere og skoleledere vurderer det lite hensiktsmessig å fremme krav om endringer
- *Forhandlingene i både 2016 og 2017* har medført få endringer i både arbeidsårets lengde og arbeidstid på skolen
- Når det gjelder *hvordan arbeidstidsavtalen fungerer i et skoleutviklingsperspektiv*, oppgir snaut halvparten av skoleeierne og drøyt halvparten av skolelederne i 2016 at de er helt eller delvis enige i dette
- Når det gjelder *hvorvidt den lokale arbeidstidsordningen understøtter læring og utvikling i skolen* oppgir skoleledere i grunn- og videregående opplæring i 2017 en litt «lunken» respons
- Når det gjelder *på hvilket nivå forhandlingene om hhv. arbeidsårets lengde og arbeidstid på skolen bør finne sted*, oppgir fire av ti skoleeiere og snaut halvparten av skolelederne i 2016 at de er helt eller delvis enige i at de ønsker lokale forhandlinger. Over halvparten i begge grupper ønsker *ikke* lokale forhandlinger
- Når det gjelder *hva som prioriteres ved neste avtalerevisjon*, oppgir skoleledere og skoleeiere i 2017 at de ønsker endring i arbeidstid og hvordan forhandlingene skal foregå
 - Skolelederne ønsker særlig å utvide arbeidstid på skolen, at arbeidsårets lengde ikke lenger skal forhandles lokalt, men inngå i den sentrale arbeidstidsavtalen, og også at arbeidstid på skolen skal inngå i sentral avtale. Nesten ingen ønsker at lokale forhandlinger fullt og helt skal erstatte sentral avtale
 - Skoleeierne er stort sett enige med skolelederne og ønsker først og fremst utvidet arbeidstid på skolen og at arbeidsårets lengde ikke lenger skal forhandles lokalt, men inngå i den sentrale arbeidstidsavtalen. Nesten like mange ønsker utvidelse av arbeidsåret utover dagens seks planleggingsdager.

